

ETICKÝ KODEX A PROFESIONÁLNÍ CHOVÁNÍ IFIP

PREAMBULE

Činnosti počítačových profesionálů mění svět. Aby jednali zodpovědně, měli by uvažovat o širších dopadech své práce a důsledně podporovat veřejné blaho. Tento kodex je převzat z Kodexu etického a profesionálního chování ACM ("Kodex"), který klade důraz na význam svědomí v jejich povolání.

Kodex je navržen tak, aby inspiroval a vedl etické chování všech počítačových profesionálů, včetně současných a začínající praktiků, instruktorů, studentů, influencerů a kohokoli, kdo může prostřednictvím výpočetní techniky zasahovat do života jiných. Kodex navíc slouží jako vodítko pro nápravu v případě, že je porušen. Kodex zahrnuje principy formulované jako prohlášení o odpovědnosti, založené na pochopení, že veřejné blaho je vždy hlavním cílem. Každá zásada je doplněna pokyny, které počítačovým profesionálům vysvětlují, jak chápat a aplikovat tyto principy.

Sekce 1 nastiňuje základní etické principy, z nichž celý Kodex vychází. Sekce 2 řeší další, konkrétnější úvahy o profesionální odpovědnosti. Sekce 3 je věnována jednotlivcům, kteří mají vedoucí roli, ať už na pracovišti nebo jako dobrovolníci. Závazek k etice chování je vyžadován od každého člena IFIP. Zásady týkající se dodržování Kodexu jsou uvedeny v sekci 4.

Kodex jako celek se zabývá tím, jak se základní etické principy vztahují k chování počítačových profesionálů. Kodex není algoritmem pro řešení etických problémů; spíše slouží jako základ pro etické rozhodování. Při promyšlení konkrétního problému může počítačový profesionál zjistit, že je třeba vzít v úvahu více principů a že různé zásady budou mít pro daný problém různou relevanci. Takto komplikované problémy lze nejlépe řešit tak, že se zodpovědně promyšleně zváží základní etické zásady z hlediska veřejného blaha, jehož význam je prvořadý. Celá počítačová profese přináší společnosti výhody, pokud je proces etického rozhodování odpovědný a transparentní vůči všem zúčastněným stranám. Otevřené diskuse o etických otázkách tuto odpovědnost a transparentnost podporují.

1. OBECNÉ ETICKÉ ZÁSADY

Počítačový profesionál by měl...

1.1 PŘISPÍVAT K BLAHU SPOLEČNOSTI A LIDSTVA UZNÁVAJE, ŽE V ICT JSOU VŠICHNI LIDÉ ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI

Tento princip, který se týká kvality života všech lidí, potvrzuje povinnost počítačových odborníků, individuálně i kolektivně, využívat svých dovedností ve prospěch společnosti, jejích členů a životního prostředí, které je obklopuje. Tato povinnost zahrnuje podporu základních lidských práv a ochranu práva každého jednotlivce na autonomii. Základním cílem počítačových profesionálů je minimalizovat negativní dopady vlivu výpočetní techniky, včetně ohrožení zdraví, bezpečnosti, osobní

bezpečnosti a soukromí. Pokud jsou zájmy více skupin v konfliktu, měla by být věnována zvýšená pozornost a prioritizace potřebám těch méně zvýhodněných.

Počítačové profesionály by měli zvážit, zda výsledky jejich snažení budou respektovat rozmanitost, zda budou využity společensky odpovědně, zda budou splňovat sociální potřeby a budou široce dostupné. Jsou povzbuzováni k aktivní činnosti ve prospěch společnosti tím, že se zapojí do dobrovolnické nebo pro bono práce pro veřejné blaho.

Lidský blahobyt vyžaduje kromě bezpečného sociálního prostředí i bezpečné přírodní prostředí. Počítačové profesionály by proto měli podporovat udržitelnost životního prostředí jak lokálně, tak globálně.

1.2 VYVAROVAT SE POŠKOZOVÁNÍ

V tomto dokumentu „újma“ znamená negativní důsledky, zejména pokud jsou tyto důsledky významné a nespravedlivé. Příklady újmy zahrnují neoprávněné fyzické nebo duševní zranění, neoprávněné zničení nebo prozrazení informací a neoprávněné poškození majetku, pověsti a životního prostředí. Tento seznam není vyčerpávající.

Dobře zamýšlené akce, včetně těch, které jsou součástí svěřených povinností, mohou vést ke škodě. Pokud jde o škodu neúmyslnou, jsou jí odpovědné osoby povinny co nejvíce napravit nebo zmírnit. Předcházení škodám začíná pečlivým zvážením potenciálních dopadů na všechny, kterých se rozhodnutí týká. Když je škoda úmyslnou součástí systému, odpovědné osoby jsou povinny zajistit, aby újma byla eticky oprávněná a aby bylo minimalizováno nechtěné poškození.

Pro minimalizaci možnosti nepřímého nebo neúmyslného poškození ostatních by počítačové profesionály měli postupovat podle obecně uznávaných osvědčených postupů za předpokladu, že neexistuje přesvědčivý etický důvod k jinému postupu. Kromě toho by měly být pečlivě analyzovány důsledky agregace dat i zvažován potenciál pro to, že provozovaný systém získá nové předem neplánované vlastnosti (emergentní chování). Programy zapojené do všudypřítomných nebo infrastrukturních systémů by měly rovněž dbát zásady 3.7.

Počítačový profesionál má další povinnost hlásit jakékoli známky systémových rizik, které by mohly mít vést k poškození. Pokud lídři nejednají tak, aby tato rizika omezili nebo zmírnili, může být nutné „zatroubit na poplach“ ke snížení potenciální újmy. Rozmařilé nebo zavádějící oznamování rizik však může být samo o sobě škodlivé. Před nahlášením rizik by počítačový odborník měl pečlivě posoudit všechny relevantní aspekty situace.

1.3 BÝT ČESTNÝ A DŮVĚRYHODNÝ

Upřímnost je základní složkou důvěryhodnosti. Počítačový profesionál by měl být transparentní a zveřejňovat informace o všech relevantních schopnostech systému, jeho omezeních a potenciálních problémech příslušným stranám. Úmyslně nepravdivá

nebo zavádějící tvrzení, vymyšlení nebo falšování údajů, nabízení nebo přijímání úplatků, a jiná nečestná jednání jsou porušením Kodexu.

Počítačovní odborníci by měli být upřímní při posuzování své kvalifikace a jakýchkoli omezení svých schopností dokončit úkol. Počítačovní profesionálové by měli otevřeně posuzovat jakékoli okolnosti, které mohou vést buď ke skutečnému nebo domnělému střetu zájmů, nebo k podkopávání nezávislosti jejich úsudku. Dál je třeba dbát na dodržování závazků.

Počítačovní odborníci by neměli zkreslovat zásady nebo postupy organizace a neměli by mluvit jménem organizace, pokud k tomu nejsou oprávněni.

1.4 BÝT SPRAVEDLIVÝ A PŘEDCHÁZET DISKRIMINACI

Tento princip staví na hodnotách rovnosti, tolerance, respektu k druhým a spravedlnosti. Spravedlnost dokonce vyžaduje, aby pečlivé rozhodovací procesy poskytovaly určitou cestu k nápravě křivd.

Počítačovní odborníci by měli podporovat spravedlivou účast všech lidí, včetně těch z nedostatečně zastoupených skupin. Diskriminace s předsudky na základě věku, barvy pleti, postižení, etnického původu, rodinného stavu, genderové identity, členství v odborových organizacích, vojenského stavu, národnosti, rasy, náboženství nebo přesvědčení, pohlaví, sexuální orientace nebo jakéhokoli jiného nevhodného faktoru je výslovné porušení Kodexu. Obtěžování, včetně sexuálního obtěžování, šikana a jiné zneužívání moci a autority je formou diskriminace, která kromě jiných škod omezuje rovnoprávný přístup do virtuálních a fyzických prostorů, kde k takovému obtěžování dochází.

Používání informací a technologií může způsobit nové nebo posílit stávající nerovnosti. Technologie a postupy by měly být co nejvíce inkluzivní a přístupné a počítačovní odborníci by měli přijmout opatření, která zamezí vytváření systémů nebo technologií, které lidi zbavují volebního práva nebo je utlačují. Návrh, který nezajistí inkluzivitu a dostupnost, může vést k nespravedlivé diskriminaci.

1.5 RESPEKTOVAT PRÁCI POTŘEBNOU K PRODUKCI NOVÝCH NÁPADŮ, VYNÁLEZŮ, KREATIVNÍCH DĚL A POČÍTAČOVÝCH ARTEFAKTŮ

Vývoj nových nápadů, vynálezů, kreativních děl a počítačových artefaktů vytváří hodnotu pro společnost a ty, kteří vynakládají toto úsilí, by měli očekávat, že jejich práce bude ohodnocena. Počítačovní profesionálové by proto měli ctít tvůrce nápadů, vynálezů, děl a artefaktů a respektovat autorská práva, patenty, obchodní tajemství, licenční smlouvy a další způsoby ochrany autorských děl.

Zvyky i zákony uznávají, že některé výjimky z autorské kontroly nad dílem jsou pro veřejné blaho nezbytné. Počítačovní odborníci by se neměli nepřiměřeně bránit rozumnému použití výsledků své duševní práce. Výhody tohoto principu dobře ilustrují například snahy pomáhat druhým tím, že věnujete čas a energii společensky

prospěšným projektům. Mezi takové snahy patří tvorba bezplatného a open source softwaru i práce vložené do veřejné domény. Počítačovní odborníci by si neměli nárokovat soukromé vlastnictví díla, které oni nebo jiní sdíleli jako veřejné zdroje.

1.6 RESPEKTOVAT SOUKROMÍ

Odpovědnost za respektování soukromí se vztahuje na počítačové profesionály zvláště zásadním způsobem. Technologie umožňuje shromažďování, sledování a výměnu osobních informací rychle, levně a často bez vědomí postižených. Proto by počítačový profesionál měl být obeznámen s různými definicemi a formami soukromí a měl by rozumět právům a povinnostem spojeným se shromažďováním a používáním osobních údajů.

Počítačovní odborníci by měli používat osobní údaje pouze pro legitimní účely a bez porušení práv jednotlivců a skupin. To vyžaduje přijetí opatření, která zabrání opětovné identifikaci anonymizovaných údajů, resp. neoprávněnému sběru dat, zajištění přesnosti dat, pochopení původu dat a jejich ochranu před neoprávněným přístupem a náhodným prozrazením. Počítačovní profesionálové by se měli řídit transparentními zásadami a postupy, které umožní jednotlivcům chápat, jaká data jsou shromažďována a jakým způsobem se používají, poskytovat informovaný souhlas pro automatický sběr dat a kontrolovat, získávat a opravovat v nich nepřesnosti i své osobní údaje vymazat.

V systému by mělo být shromažďováno pouze minimální množství osobních údajů. Udržení a lhůty pro likvidaci těchto informací by měly být jasně definovány, vynucovány a sdělovány datovým subjektům. Osobní údaje shromážděné pro konkrétní účel by neměly být použity pro jiné účely bez souhlasu dané osoby. Sjedené kolekce dat mohou ohrozit funkce ochrany soukromí přítomné v původních kolekcích. Proto, by měli počítačovní profesionálové při slučování datových souborů věnovat zvláštní pozornost ochraně soukromí.

1.7 CTÍT DŮVĚRNOST

Počítačovým profesionálům jsou často svěřovány důvěrné informace, jako jsou obchodní tajemství, klientská data, neveřejné obchodní strategie, finanční informace, výzkumná data, odborné články před zveřejněním a patenty aplikací. Počítačovní odborníci by měli chránit tuto důvěrnost s výjimkou případů, kdy se jedná o důkaz porušení zákona, organizačních předpisů nebo zákoníku. V těchto případech by povaha nebo obsah těchto informací neměly být sdělovány jiným než příslušným orgánům. Počítačový profesionál by měl pečlivě zvážit, zda jsou taková zveřejnění v souladu s Kodexem.

2. ODBORNÉ ODPOVĚDNOSTI.

Počítačový profesionál by měl být veden snahou ...

2.1 DOSAHOVAT VYSOKÉ KVALITY JAK POSTUPŮ, TAK I PRODUKTŮ ODBORNÉ PRÁCE

Počítačovní odborníci by měli trvat na vysoce kvalitní práci a vyžadovat ji od sebe i od kolegů. Důstojnost zaměstnavatelů, zaměstnanců, kolegů, klientů, uživatelů a kohokoli dalšího buď přímo nebo nepřímo prací dotčeného by měly být respektovány v průběhu celého procesu. Počítačovní profesionálové by měli respektovat právo zúčastněných na transparentní komunikaci o projektu. Profesionálové by si měli být vědomi jakýchkoli vážných negativních důsledků nekvalitní práce, které mohou ovlivnit kteroukoli zúčastněnou stranu, a měli by těmto důsledkům předcházet podněty proti zanedbání odpovědnosti.

2.2 UDRŽOVAT VYSOKÉ STANDARDY ODBORNÉ SCHOPNOSTI, CHOVÁNÍ A ETICKÉ PRAXE

Vysoká kvalita výpočetních procesů závisí na jednotlivcích a týmech, kteří přebírají osobní a skupinovou odpovědnost za vytvoření a udržování jejich odborné způsobilosti. Odborná způsobilost začíná technickými znalostmi a vědomím sociálního kontextu, ve kterém může být jejich práce nasazena. Odborná způsobilost také vyžaduje dovednosti v komunikaci, promyšlené analýze a v rozpoznání a orientaci v etických výzvách. Zvyšování dovedností by mělo být neustálým procesem, který zahrnuje samostatné studium, účast na konferencích nebo seminářích a další neformální nebo formální vzdělávání. Profesionální organizace a zaměstnavatelé by měli podporovat a usnadnit tyto činnosti.

2.3 ZNÁT A RESPEKTOVAT STÁVAJÍCÍ PRAVIDLA TÝKAJÍCÍ SE ODBORNÉ PRÁCE.

„Pravidla“ zde zahrnují místní, regionální, národní a mezinárodní zákony a předpisy, jakož i veškeré zásady a předpisy a postupy organizací, ke kterým odborník patří. Počítačovní profesionálové musí dodržovat pravidla, pokud neexistuje přesvědčivé etické zdůvodnění pro jiný postup. Pravidla, která jsou považována za neetická, by měla být napadnuta. Pravidlo může být neetické, pokud má nedostatečný morální základ nebo způsobuje rozpoznatelnou škodu. Počítačový profesionál by měl před porušením pravidla zvážit zpochybnění pravidla prostřednictvím existujících kanálů. Počítačový profesionál, který se rozhodne porušit pravidlo, protože je neetické nebo z jakéhokoli jiného důvodu, musí zvážit možné důsledky a přijmout odpovědnost za toto jednání.

2.4 PŘIJÍMAT A POSKYTOVAT VHODNÉ ODBORNÉ POSOUZENÍ.

Vysoce kvalitní profesionální práce v oblasti výpočetní techniky závisí na odborné kontrole ve všech fázích. Kdykoli je to vhodné, počítačovní profesionálové by měli vyhledávat a využívat vzájemné hodnocení a hodnocení zainteresovaných stran. Počítačovní profesionálové by měli také poskytovat konstruktivní, kritické recenze práce ostatních.

2.5 PODÁVAT KOMPLEXNÍ A DŮKLADNÉ HODNOCENÍ POČÍTAČOVÝCH SYSTÉMŮ A JEJICH DOPADŮ, VČETNĚ ANALÝZY MOŽNÝCH RIZIK.

Počítačovým profesionálům je klienty i zaměstnavateli svěřována důvěra, a proto mají zvláštní odpovědnost poskytovat objektivní, věrohodná hodnocení a svědectví zaměstnavatelům, zaměstnancům, klientům, uživatelům a veřejnosti. Výpočetní odborníci by se měli snažit být vnímaví, důkladní a objektivní při hodnocení, doporučování a prezentaci popisů systémů a alternativ. Je třeba věnovat mimořádnou péči identifikaci a zmírnění potenciálních rizik v systémech strojového učení. Systém, u kterého nelze spolehlivě předvídat budoucí rizika, vyžaduje časté přehodnocování rizik v souladu s tím, jak se systém při používání vyvíjí – bez takové záruky by neměl být nasazen. Jakékoli problémy, které by mohly vést k velkému riziku, musí být oznámeny příslušným stranám.

2.6 PRACOVAT POUZE V OBLASTI SVÉ PŮSOBNOSTI

Počítačový profesionál je zodpovědný za hodnocení potenciálních pracovních úkolů. To zahrnuje vyhodnocení proveditelnosti a vhodnosti práce a posouzení toho, zda je pracovní zadání v rámci odborné oblasti kompetence. Pokud kdykoliv před nebo v průběhu pracovního úkolu profesionál zjistí nedostatek potřebné odbornosti, musí to sdělit zaměstnavateli nebo klientovi. Klient nebo zaměstnavatel se může rozhodnout pokračovat v úkolu s odborníkem po dodatečné době, aby získal potřebné kompetence, vykonávat úkol s někým jiným, kdo má požadované odborné znalosti, nebo se toho úkolu vzdát. Etický úsudek počítačového profesionála by měl být konečným vodítkem při rozhodování, zda na tomto zadání pracovat.

2.7 PODPOROVAT VEŘEJNÉ POVĚDOMÍ A POROZUMĚT VÝPOČETNÍM PROCESŮM, SOUVISEJÍCÍM TECHNOLOGIÍM A JEJICH DŮSLEDKŮM.

V závislosti na kontextu a schopnostech by se počítačové profesionálové měli podělit o technické znalosti s veřejností, podporovat povědomí o výpočetní technice a podporovat porozumění výpočetní technice. Tato komunikace s veřejností by měla být jasná, respektující a vstřícná. Mezi důležité problémy patří dopady počítačových systémů, jejich omezení, jejich zranitelnost a příležitosti, které představují. Navíc odborník na výpočetní techniku by měl zdvořile vyvracet nepřesné nebo zavádějící informace související s výpočetní technikou.

2.8 PŘÍSTUPOVAT K VÝPOČETNÍM A KOMUNIKAČNÍM ZDROJŮM POUZE POKUD MÁ K TOMU OPRÁVNĚNÍ NEBO POKUD JDE O VEŘEJNÉ BLAHO

Jednotlivci a organizace mají právo omezit přístup ke svým systémům a datům, pokud jsou omezení v souladu s ostatními zásadami v Kodexu. V důsledku toho by počítačové profesionálové neměli přistupovat k dalším počítačovým systémům, software nebo datům jiné osoby bez rozumného přesvědčení, že by k takové akci došlo oprávněné, nebo bez přesvědčení, že je v souladu s veřejným zájmem. Fakt, že systém je veřejně přístupný, sám o sobě ještě neznamená, že nepotřebuje autorizaci. Za výjimečných okolností může počítačový profesionál použít neoprávněný přístup k narušení nebo znemožnění fungování škodlivých systémů; mimořádně je třeba v těchto případech přijmout opatření, aby nedošlo k poškození ostatních.

2.9 NAVRHOVAT A IMPLEMENTOVAT SYSTÉMY, KTERÉ JSOU ZABEZPEČENÉ Z HLEDISKA ROBUSTNOSTI A POUŽITELNOSTI.

Porušení počítačové bezpečnosti způsobuje škody. Při navrhování nebo implementaci systémů by mělo být robustní zabezpečení prvořadým hlediskem. Počítačovní odborníci by měli zajišťovat náležitou péči, aby zabezpečili funkce systému, jak bylo zamýšleno, a přijmout vhodná opatření k ochraně zdrojů proti náhodnému či úmyslnému zneužití, úpravám a odmítnutím služeb. Vzhledem k tomu, že hrozby se mohou objevit a změnit po nasazení systému, odborníci na výpočetní techniku by měli integrovat zmírňující techniky a zásady, jako je monitorování, záplatování a hlášení chyb zabezpečení systému. Počítačovní odborníci by také měli podniknout kroky k zajištění toho, aby byly informovány strany postižené narušením dat včasným a jasným způsobem poskytujícím vhodné pokyny a nápravu.

Aby bylo zajištěno, že systém dosáhne svého zamýšleného účelu, měly by být bezpečnostní funkce navrženy tak, aby byly intuitivní a co nejjednodušší a nejvíce použitelné. Počítačovní profesionálové by měli odrazovat od bezpečnostních opatření, která jsou příliš matoucí, jsou situačně nevhodná nebo jinak brání legitimnímu použití.

V případech, kdy je zneužití nebo poškození předvídatelné nebo nevyhnutelné, může být nejlepší možností systém neimplementovat.

3. ZÁSADY PROFESIONÁLNÍHO VEDENÍ

Vedení může být buď formální označení, nebo může vzniknout neformálně z vlivu na ostatní. V této sekci znamená „vedoucí“ kteréhokoli člena organizace nebo skupiny, který má vliv, má vzdělávací povinnosti, popř. manažerské odpovědnosti. Zatímco tyto principy platí pro všechny počítačové profesionály, lídři nesou zvýšené nároky na odpovědnost za jejich dodržování a podporu, a to jak v rámci svých organizací, tak i jejich prostřednictvím.

Počítačový profesionál, zejména ten, kdo působí jako vedoucí, by měl ...

3.1 ZAJIŠŤOVAT, ABY HLAVNÍM ZÁJMEM VEŠKERÝCH PROFESIONÁLNÍCH ICT PRACÍ BYLO VEŘEJNÉ DOBRO.

Lidé – včetně uživatelů, zákazníků, kolegů a dalších ovlivněných přímo či nepřímo – by měli v oblasti výpočetní techniky být vždy ústředním zájmem. Veřejné dobro by mělo být při hodnocení úkolů související s výzkumem, analýzou požadavků, návrhem, implementací, testováním, ověřováním, nasazením, údržbou, vyřazením a likvidací vždy explicitním hlediskem. Počítačovní profesionálové by si toto zaměření měli ponechat bez ohledu na to, které metodiky nebo techniky ve své praxi používají.

3.2 VYJÁDŘOVAT PODPORU PŘIJETÍ SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI ČLENŮ ORGANIZACE NEBO SKUPINY I HODNOCENÍ TOHO, JAK JI PLNÍ.

Technické organizace a skupiny ovlivňují širší společnost a jejich vůdci by měli akceptovat odpovědnost s tím spojenou. Organizace – prostřednictvím postupů a

postojů orientovaných na kvalitu, transparentnost a další blaho společnosti – snižují rozsah škod způsobených veřejnosti a zvyšují povědomí o vlivu technologií na naše životy. Proto by měli lídři podporovat plnou účast počítačových profesionálů na plnění relevantní sociální odpovědnosti a odrazovat od tendencí se tomu vyhnout.

3.3 ŘÍDIT PERSONÁL A ZDROJE PRO ZVYŠOVÁNÍ KVALITY PRACOVNÍHO ŽIVOTA.

Vedoucí by měli zajistit, aby kvalitu pracovního života zvyšovali, nikoli snižovali. Lídři by měli zvážit osobní a profesní rozvoj, požadavky na dostupnost, fyzickou bezpečnost, psychickou pohodu a lidskou důstojnost všech pracovníků. Na pracovištích by měly být respektovány příslušné ergonomické normy upravující vztah člověk - počítač.

3.4 VYJADŘOVAT, APLIKOVAT A PODPOROVAT ZÁSADY A PROCESY, KTERÉ ODPOVÍDAJÍ ZÁSADÁM KODEXU.

Vedoucí by měli dodržovat jasně definované organizační zásady, které jsou v souladu s Kodexem, a informovat o nich všechny zainteresované strany. Kromě toho by měli vedoucí podporovat a oceňovat dodržování těchto zásad a v případě jejich porušení podnikat příslušné kroky. Navrhování nebo implementace procesů, které úmyslně nebo z nedbalosti porušují nebo mají tendenci umožnit porušení zásad Kodexu je etické nepřijatelné.

3.5 VYTVÁŘET PRO ČLENY ORGANIZACE NEBO SKUPINY PŘÍLEŽITOSTI K PROFESIONÁLNÍMU RŮSTU

Vzdělávací příležitosti jsou nezbytné pro všechny členy organizace a skupiny. Lídři by to měli zajistit, aby počítačové profesionálové měli k dispozici příležitosti, které jim pomohou zlepšit jejich znalosti a dovednosti v profesionální činnosti, v praxi etiky a ve svých technických specializacích. Tyto příležitosti by měly zahrnovat zkušenosti, které seznamují počítačové profesionály s důsledky a omezeními konkrétních typů systémů. Počítačové profesionálové by si měli být plně vědomi nebezpečí příliš zjednodušených přístupů, nepravděpodobnosti toho, že se jim podaří předvídat všechny možné provozní podmínky, nevyhnutelnosti softwarových chyb, interakce systémů a jejich kontextů a dalších otázek souvisejících se složitostí jejich profese — a s tím vědomím převzít plnou zodpovědnost za svou práci.

3.6 BÝT OPATRNÝ PŘI ÚPRAVĚ NEBO VYŘAZOVÁNÍ SYSTÉMŮ.

Změny rozhraní, odebrání funkcí, a dokonce i aktualizace softwaru mají dopad na produktivitu uživatele a kvalitu jejich práce. Vedoucí by měli být opatrní při změně nebo ukončení podpory funkcí systému, na kterých jsou lidé stále závislí. Vedoucí by měli důkladně prozkoumat životaschopné alternativy k odstranění podpory staršího systému. Pokud jsou tyto alternativy nepřijatelně riskantní nebo nepraktické, vývojář by měl pomoci zajistit plynulý přechod zúčastněných stran ze systému na alternativu. Uživatelé by měli být upozorněni dlouho před ukončením podpory na rizika spojená s pokračujícím používáním nepodporovaného systému. Počítačové profesionálové by měli

pomoci uživatelům při monitorování provozní životaschopnosti jejich počítačových systémů a pomáhat jim včas pochopit, že výměna nevhodných nebo zastaralých funkcí nebo celých systémů může být zapotřebí.

3.7 ROZPOZNÁVAT A VĚNOVAT ZVLÁŠTNÍ PÉČI SYSTÉMŮM, KTERÉ SE ZAINTEGROVALY DO INFRASTRUKTURY.

I ty nejjednodušší počítačové systémy mají potenciál ovlivnit všechny aspekty společnosti, jsou-li integrovány s každodenními činnostmi, jako jsou obchod, cestování, vláda, zdravotnictví a vzdělávání. Když organizace a skupiny vyvíjejí systémy, které se stávají důležitou součástí infrastruktury společnosti, jejich vedoucím přibývá odpovědnost být dobrými správci těchto systémů. Součástí tohoto správcovství je stanovení zásad pro spravedlivý přístup k systému, včetně těch, kteří by mohli být vyloučeni. Toto správcovství navíc vyžaduje, aby počítačová profesionálové sledovali úroveň integrace svých systémů do infrastruktury společnosti. Je pravděpodobné, že změna úrovně jejich integrace ovlivní i rozsah etické odpovědnosti organizace nebo skupiny. Neustálé sledování toho, jak společnost používá systém, umožní organizaci nebo skupině zůstat konzistentní s jejich etickými povinnostmi uvedenými v Kodexu. Když vhodné standardy péče neexistují, odborníci výpočetní techniky mají povinnost zajistit jejich rozvoj.

4. DODRŽOVÁNÍ KODEXU

Počítačový profesionál by měl...

4.1 DODRŽOVAT, PROPAGOVAT A RESPEKTOVAT ZÁSADY KODEXU.

Budoucnost výpočetní techniky závisí na technické i etické dokonalosti. Počítačová profesionálové by měli dodržovat zásady Kodexu a přispívat k jejich zlepšování. Počítačová profesionálové, kteří zjistí porušení Kodexu, by měli podniknout kroky k vyřešení rozpoznávaných etických problémů a je-li to přiměřené, vyjádřit své znepokojení osobě nebo osobám, o nichž se předpokládá, že porušují Kodex.

4.2 VNÍMAT PORUŠENÍ KODEXU JAKO NESOULAD S HODNOTAMI IFIP A JEJÍCH ČLENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ.

Každá členská společnost IFIP by měla povzbuzovat a podporovat dodržování Kodexu všemi počítačovými profesionály bez ohledu na členství v IFIP. Jednotlivci v členských společnostech IFIP, kteří si všimnou porušení Kodexu, by tuto skutečnost měli nahlásit své členské společnosti, která má jednat v souladu s tímto Kodexem a se svými zásadami prosazování etiky a profesionálního chování s cílem dosáhnout nápravu.

Kodex a pokyny byly vyvinuty pracovní skupinou ACM Code 2018: Výkonný výbor Don Gotterbarn* (předseda), Bo Brinkman, Catherine Flick*, Michael S Kirkpatrick, Keith Miller, Kate Varansky a Marty J Wolf. Členové: Eve Anderson, Ron Anderson, Amy Bruckman, Karla Carter, Michael Davis, Penny Duquenoy*, Jeremy Epstein, Kai Kimppa*, Lorraine Kisselburgh, Shrawan Kumar, Andrew McGettrick, Natasa Milic-Frayling, Denise Oram*, Simon Rogerson, David Shama, Janice Sipiior, Eugene Spafford a Les Waguespack. Pracovní skupina byla organizována Výborem pro profesionální etiku ACM. Do Kodexu

také významné přispěla širší mezinárodní členská základna ACM, včetně mnoha členů IFIP (označeno *). Tento Kodex může být zveřejněn bez svolení, pokud nebude žádným způsobem změněn a bude obsahovat upozornění na autorská práva.

Copyright (c) 2018 ACM

Český překlad Jaroslav Pokorný a Olga Štěpánková

Adapted from the ACM Code of Ethics and Professional Conduct. Copyright (c) 2018 by the Association for Computing Machinery